

злочинним шляхом, а саме: здійснювати на підставах і в порядку, встановлених законом, гласні та негласні оперативно-розшукові заходи; входити безперешкодно у будь-який час доби на територію і в приміщення підприємств, установ і організацій, в т.ч. митниці, та оглядати їх з метою припинення злочинів; перебувати на земельних ділянках, в жилих та інших приміщеннях громадян за їхньою згодою, а також на території і в приміщеннях підприємств, установ і організацій з повідомленням про це адміністрації з метою запобігання злочину, виявлення і затримання осіб, які його вчинили; одержувати безперешкодно і безплатно від підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності та об'єднань громадян на письмовий запит відомості (в т.ч. й ті, що становлять комерційну та банківську таємницю).

Втім наведена лише частина прав співробітників податкової міліції надає можливість стверджувати про обмеженість їх прав у викритті кримінальних правопорушень, в т.ч. легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом. Зокрема, це: по-перше – ефективність проведення оперативно-розшукових заходів можливе лише в межах оперативно-розшукової справи, яка заводиться лише у випадках наявності підстав проведення оперативно-розшукової діяльності [3], але ж в даній ситуації кримінальне правопорушення виявляється і ще не відомо чи має місце вчинення даного злочину, тому виникає замкнуте коло, оскільки оперативний працівник фактично не може користуватися даним правом; по-друге – входити на певну територію, а також перебувати на ній з метою виявлення злочинця, а в цьому випадку постає питання: «А що робити якщо співробітника податкової міліції не пускають на територію?». З даного питання слідую необхідність звернення до суду та інших державних органів, але ж на зазначену процедуру буде витрачено певний час, під час якого злочинець зникне та сліди правопорушення можуть зникнути; по-третє – отримання відомостей від банківських установ, які в свою чергу у більшості разів посилаються на банківську таємницю, що також передбачає необхідність звернення до суду, на що витрачається певний час.

Тому, виходячи з проблем протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом та загалом економічній злочинності, постало питання про необхідність закріплення в адміністративному та кримінальному законодавстві норм, які передбачатимуть відповідальність за невиконання вимог правоохоронних органів під час обов'язків з протидії, в т.ч. викриття кримінальних правопорушень.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України від 2 груд. 2010 р. // Офіц. вісник України. - 2010. - № 92. - Т. 1- С. 9. - Ст. 3248. — 10 груд.
2. Про міліцію: Закон України від 20 грудня 1990 року // ВВРУ УРСР. - 1991. - № 4. - Ст.20.
3. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лют. 1992 р. № 2135—ХІІ // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 22. — Ст. 303.

ПРО ДЕЯКІ ДЕТЕРМІНАНТИ ПРАВОПОРУШЕНЬ І ЗЛОЧИНІВ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ПЕРСОНАЛОМ ВИПРАВНИХ КОЛОНІЙ

Лопоха Василь Васильович, здобувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ

Якщо узагальнити зазначені та інші підходи науковців щодо детермінант злочинності, то їх можна розділити на чотири взаємозв'язані, взаємообумовлені та взаємодіючі групи:

1) загальні детермінанти, що породжують та обумовлюють злочинність в Україні у цілому.

Під такими детермінантами в науці загальновизнано розуміються комплекси причин і умов, спільна дія яких викликає наслідок-злочинність і злочин [1, с. 166]. Зокрема, А.М. Бойко досить ґрунтовно вивів детермінуючий комплекс економічної злочинності в Україні, що є складовим елементом детермінант загальної злочинності, а саме: а) ті із них, що народились у соціалістичній економічній системі і зберігають вплив упродовж трансформаційного періоду в сучасній Україні; б) ті, що властиві лише трансформаційному періоду [2, с. 214]. При цьому, як вірно зауважила Є.В. Краснікова, безперечно, від характеру руйнування структури народного

господарства залежить глибина і тривалість економічного спаду, а також вибір оптимальних форм і методів для подолання його впливу [3, с. 111].

У свою чергу, В.В. Василевич загальні детермінанти злочинності в Україні обгрунтовано поділив на: економічні; соціальні; політичні; ідеологічні [4, с. 62-69]. Інші дослідники зазначеної проблематики (зокрема, А.П. Закалюк) у сучасному українському суспільстві виділяють три основні групи детермінант загальної злочинності: а) детермінанти соціально-економічного, політичного, організаційно-управлінського, нормативно-правового, соціально-психологічного змісту, що обумовлюють злочинність та інші правопорушення у сфері економіки, управління, службової діяльності; б) детермінанти, в основному, соціально-економічного, а також відповідного йому соціально-психологічного, культурологічного, морально-естетичного змісту, що значною мірою продуковані чинниками першої групи, передусім матеріальними негараздами та соціальними викривленнями, що обумовлюють корисливу мотивацію, у тому числі з метою:

- забезпечення елементарних потреб і умов;

- забезпечення, задоволення за рахунок цього завищених та над високих інтересів побутового комфорту, розваг, моди, прикрас, розкішного життя тощо; в) детермінанти соціально-та-індивідуально-психологічного характеру, що відображають негативне, нігілістичне, виразно індивідуалістичне ставлення до інших людей, цінності їхнього життя, здоров'я, честі, гідності, прав та інтересів, включаючи майнові, а також до правових і моральних норм, які мають забезпечувати їхню реалізацію та захист [5, с. 219-220].

Аналогічну класифікацію загальних детермінант злочинності можна знайти й в зарубіжних виданнях. Зокрема, російські вчені з Н.Ф. Кузнецова та В.В. Лунсєв у сучасній Росії до таких відносять: - різке загострення протиріч у суспільстві та державі, деякі з яких набули характеру соціальних антагонізмів; - кризу системи боротьби зі злочинністю; - духовну кризу; - пияцтво; - нелегальний ринок збуту порнографії, творів з культом насильства; - економічні протиріччя; - користь, жорстокість, безвідповідальність та ігнорування кримінально-правовими заборонами, ін. [1, с. 173-185];

2) особливі детермінанти злочинності, що пов'язані з діяльністю державних службовців, працівників правоохоронних органів включаючи персонал виправних колоній, і суддів.

До таких, зокрема О.А. Мартиненко відніє наступні: економічні, соціальні, ідеологічні, соціально-психологічні, політично-оціночні, організаційно-управлінські та правові фактори [6, с. 229-342].

Саме ці дві групи детермінант і обумовлюють вчинення злочинів і правопорушень персоналом виправних колоній.

Список використаних джерел:

1. Криминологія: Учебник/ Науч. редакторы Н.Ф. Кузнецова, В.В. Лунсєв. – М.: Волтерс Клувер, 2005. – 640 с.
2. Бойко А.М. Детермінація економічної злочинності в Україні в умовах переходу до ринкової економіки (теоретико-криминологічне дослідження): монографія / А.М. Бойко. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. – 280 с.
3. Красникова Е.В. Економіка перехідного періода [учеб. пособие] / Красникова Е.В. - [2-е изд., испр. и доп.] – М.: Омега – Л, 2006. – 341 с.
4. Криминологія: навч. посіб. / О.М. Джуца, В.В. Василевич, Ю.Ф. Іванов та ін.; за заг. ред. О.М. Джуци. – К.: Прецедент, 2004. – 208 с.
5. Закалюк А.П. Курс сучасної української криминології: теорія і практика [у 3 кн.] / Закалюк А.П. – К.: Вид. д-м «Ін Юре», 2007. – Кн.1: Теоретичні засади та історія української криминологічної науки. – 424 с.
6. Мартиненко О. А. Детермінація і предупреждение преступности среди персонала органов внутренних дел Украины: Монография. – Х.: Изд-во ХНУВД, 2005. – 496 с.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПОНЯТТЯ І ВИЗНАЧЕННЯ ЛАТЕНТНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Олексієнко Вікторія Сергіївна, студент магістратури Національної академії прокуратури України

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ *Карпов Н.С.*

Існування значної кількості злочинів, що залишаються за межами офіційного статистичного обліку, є складною і гострою проблемою не тільки для України, а й для інших країн. Однак ця проблема до сьогодні нерозглянута до кінця.